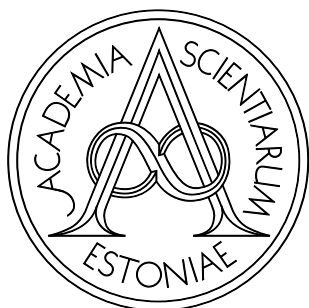

Energeetikakomisjoni koosoleku protokoll nr 3/2026

8. juuni 2026

Koht: Akadeemia eestseisuse tuba ja Zoom

Algus kell 16.05, lõpp kell 18.05

Koosolekut juhatas: **Jaak Aaviksoo**

Kohapeal osalesid: **Kalle Kilk (Elering), Arvi Hamburg, Allan Niidu, Jaanus Uiga**

Zoomis osalesid: **Marco Kirm, Martti Raidal, Marti Jeltsov, Alar Konist**

Protokollis: **Silja Kala**

1. Aaviksoo tutvustab esinejat ja palub tal selgitada Eleringi vaadet natuke laiemalt ja perspektiivikalt. Et mis on Eleringi roll, kuidas seda rolli saab kõige paremini täita, missugused on ootused teistele partneritele ja poliitika osapooletele. Ja mida me nende ootuste ja lootuste ja usalduse teemaga peaksime tegema, et oleksime aasta pärast paremas seisus.

2. Kalle Kilk teeb ettekande „Elektrisüsteemi lähiaastate arenguvajadused“. (Slaidid lisa 1)

Ettekandes tutvustati Eleringi rolli ning arutati Eesti energiasüsteemi peamisi väljakutseid, nagu varustuskindlus, energiajulgeolek ja elektri lõpphinna kujunemine. Rõhutati, et elektri hinda mõjutavad lisaks börsihinna ka võrgutasud, maksud ja toetused ning hinnavõrdlusteks on vaja ühtset metoodikat.

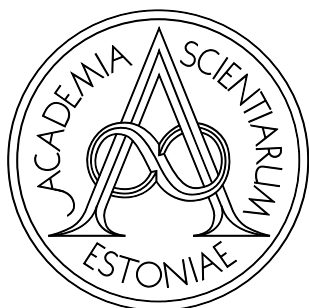
Elering arendab koostöös TalTechiga uut mudelit, mis võimaldab hinnata energiapoliitiliste otsuste mõju elektri hinnale, süsteemikuludele ja varustuskindlusele. Samuti käsitleti Eesti sõltuvust elektriimpordist, tulevase tootmisvõimalusi ning elektritarbimise kasvu seoses elektrifitseerimisega.

Arutati ka välisühenduste arendamist (sh EstLink 3 ja Eesti–Läti neljas ühendus), mille puhul tuleb arvestada nii tehniliste piirangute kui ka majandusliku tasuvusega. Kokkuvõttes rõhutati andmepõhise ja läbipaistva lähenemise olulisust energeetika arengusuundade kavandamisel.

3. Aaviksoo uurib veel, et kuidas sügiseks sünniks lähteülesanne lõpphinna rehkendamiseks, kuidas seda käsitleda või kelleni seda viia ning mis on kõige suuremad lahendamist väärt vajavad probleemid.

Arutelu keskendus Eesti energiapoliitikale, energiajulgeolekule ja tulevikusuundadele. Osalejad leidsid, et peamine probleem on selge pikaajalise visiooni puudumine: pole üheselt kokku lepitud, millise energiaportfelli poole Eesti peaks liikuma ning milliseid otsuseid tuleks teha järgmise 15–30 aasta perspektiivis.

Energiapoliitikas tuleb tasakaalustada kolme eesmärgi: varustuskindlus, taskukohane hind ja kliimaeesmärgid. Samas on keeruline hinnata energiajulgeoleku rahalist väärtust, mistõttu tekivad vaidlused selle üle,

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA

kui palju peaks riik olema valmis maksma suurema sõltumatuse eest impordist.

Arutati ka taastuvenergia eesmärke ja tuumaenergia võimalusi. Leiti, et suurte tuumajaamade rajamine Baltikumis ei ole realistlik, kuid väikeste moodulreaktorite arengut tasub jälgida. Samas puudub veel piisav kogemus, et nende kasutuselevõtu tasuvust ja toimivust kindlalt hinnata. Lõpuks jõuti mõtteni, et vaja on sõnastada mõned peamised energiapoliitilised väljakutsed ja küsimused, millele poliitikud peaksid lähiaastatel vastused andma. Vaja on suurendada avalikkuse usaldust ning keskenduda probleemide kõrval ka praktilistele lahendustele.

4. Järgmine koosolek toimub 14. septembril algusega kell 15.00